

ning på pristallet er af størrelsesordenen 0,5 points.

Virkningen på længere sigt er måske lidt større, men meget vanskeligere at bedømme. Det spiller bl. a. ind, i hvilket omfang lønstigningen påvirker landbrugets hjemmemarkedspriser og de offentlige takster, ligesom der må tages hensyn til, at en opgang i byggeomkostningerne efterhånden kan påvirke pristallets huslejepest.

Spørgsmål 16:

Hvis det økonomiske råds bedømmelse af produktionsstigningen i 1965 lægges til grund, hvor stor en del af denne produktionsstigning vil de forventede stigninger i statens og kommunernes udgifter da lægge beslag på?

Svar:

Det forekommer realistisk at regne med, at den samlede produktion — bruttonationalproduktet — kan forøges med godt 4 pct. fra 1964 til 1965, deraf ca. 3 pct. ved øget arbejdsproduktivitet og ca. 1 pct. ved stigning i den totale beskæftigelse.

Den samlede forøgelse i nationalproduktet vil imidlertid tillige være præget af de omkostningsstigninger, der sker — øgede priser, lønninger og avancer — og bliver derfor væsentligt større end de nævnte 4 pct. I alt må man skønne, at nationalproduktet opgjort i 1965-priser i 1965 bliver 7-7,5 milliarder kr. større end 1964-nationalproduktet opgjort i 1964-priser.

Heroverfor står efter de nu foreliggende skøn en stigning i de samlede udgifter til offentlige forbrug, offentlige investeringer samt sociale ydelser opgjort i årets priser på 2,7-2,8 milliarder kr. Hertil kommer et yderligere beløb til landbrugsstøtte og til regulering af lønninger og sociale ydelser som konsekvens af arbejdsmarkedets nye overenskomster. Regnes alene med en stigning på 2,8 milliarder kr., vil de samlede offentlige udgifter i 1965 andrage omkring 32,5 pct. af nationalproduktet, medens den tilsvarende procent for 1964 var ca. 31.

Spørgsmål 17:

Hvilket merbehov for arbejdskraft medfører den foreslåede udvidelse af de statsfinansierede investeringer, herunder også det indirekte behov (fremstilling af materialer o. lign.)?

Svar:

Af svaret på spørgsmål 1 fremgår, at statens samlede civile anlægsudgifter i 1964-65 forventes at blive 1.035 mill. kr., hvortil kommer automatisk refusion af kommunernes vejudgifter på 235 mill. kr.

For 1965-66 er budgetteret civile anlægsudgifter på 1.456 mill. kr., altså en stigning på 421 mill. kr., og en refusion til kommunerne på 407 mill. kr. Det sidste tal vedrører kommunernes vejudgifter i 1964-65; da staten i øvrigt ved den gældende lovgivning ikke har indflydelse på kommunernes refusionsberettigede vejudgifter, vil det være rimeligt at se bort herfra, idet dog tilføjes, at den hidtidige stigning fra år til år i de kommunale vejudgifter formentlig vil blive fortsat — måske dog med noget aftagende stigningstakt.

Stigningen i statens civile anlægsudgifter på 421 mill. kr., der er budgetteret i 1964-65-pris- og lønniveauet, fordeler sig på byggearbejder, anlægsarbejder og materielanskaffelser med meget forskelligt indhold af arbejdskraft. Til belysning heraf kan anføres følgende tal for den andel af de samlede investeringsudgifter, der direkte medgår til arbejdsløn:

Motorvejs- og hovedlandeveysarbejder	ca. 6 pct
Vejfondsarbejder	- 12 -
Traditionelt byggeri	- 30 -
Montagebyggeri	- 15 -

For så vidt angår materielanskaffelser, vil den direkte lønandel være meget varierende, fra meget nær ved 0, for så vidt angår materiel, der anskaffes fra udlandet, til 30-40 pct. for materiel, der leveres fra danske virksomheder — f.eks. færger.

I de tilfælde, hvor den direkte lønandel er meget lav, er der en formodning for, at den indirekte lønandel er så meget større; forklaringen kan dog også være et stort valutaindhold i de anvendte råvarer — f.eks. cement til vejarbejder.

De foreliggende statistiske oplysninger tillader ikke en detaljeret beregning af det direkte og indirekte behov for arbejdskraft ved gennemførelsen af de statsfinansierede investeringer, men regner man summarisk med, at den samlede akkumulerede lønandel ligger mellem 25 og 35 pct., og at gennemsnitslønnen pr. beskæftiget er 20.000